

CẢI CÁCH THỦ TỤC HÀNH CHÍNH GÓP PHẦN TĂNG CƯỜNG CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC CƠ QUAN THAM MƯU, GIÚP VIỆC ĐẢNG ỦY CƠ QUAN

★ TS. NGUYỄN THỊ BÍCH LAN

★ TS. HÀ VĂN LUYẾN

*Ban Công tác Đảng - Đoàn thể,
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh*

● **Tóm tắt:** Cải cách thủ tục hành chính trong công tác đảng là một yêu cầu cấp thiết trong bối cảnh hiện nay, nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống đảng và tăng cường mối liên hệ mật thiết với nhân dân. Bài viết tập trung làm rõ nội dung, vai trò và điều kiện để thực hiện hiệu quả cải cách thủ tục hành chính trong cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy hiện nay.

● **Từ khóa:** Cải cách thủ tục hành chính; cơ quan tham mưu, giúp việc; đảng ủy cơ quan.

1. Vai trò của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan

(1) Vai trò, chức năng, nhiệm vụ của đảng ủy cơ quan

Đảng ủy cơ quan có vai trò quan trọng trong chỉ đạo công tác xây dựng Đảng trên các mặt chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ; thực hiện sự lãnh đạo trực tiếp, thường xuyên với công tác xây dựng nội bộ đảng bộ trong sạch, vững mạnh, đoàn kết, thống nhất, giữ nghiêm kỷ luật đảng, tạo môi trường làm việc hiệu quả, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và các mục tiêu phát triển của cơ quan.

Đảng ủy của cơ quan thực hiện các nhiệm vụ

cụ thể là: Lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị; lãnh đạo công tác chính trị, tư tưởng; lãnh đạo công tác tổ chức, cán bộ; xây dựng tổ chức đảng; lãnh đạo các đoàn thể chính trị - xã hội.

Đảng ủy các cơ quan lãnh đạo cơ quan thông qua một số phương thức lãnh đạo, như: (i) Bằng việc ban hành các văn bản theo thẩm quyền xác định chủ trương, nhiệm vụ, giải pháp lãnh đạo, xây dựng nội bộ Đảng, hệ thống chính trị và các quy định về xây dựng Đảng; (ii) Bằng công tác tuyên truyền, thuyết phục, vận động cán bộ, đảng viên thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của cơ quan; (iii) Thông qua tổ chức đảng, đảng viên và bằng công tác tổ chức, cán bộ, xây dựng bộ

máy tổ chức của cơ quan tỉnh, gọn, hoạt động hiệu lực và hiệu quả, xây dựng đội ngũ cán bộ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; (iv) Bằng công tác kiểm tra, giám sát tổ chức đảng và đảng viên thực hiện các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước, các quy định của cơ quan; (v) Bằng hành động gương mẫu của đội ngũ cán bộ, đảng viên công tác trong các tổ chức đảng, cơ quan.

(2) Vai trò của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan

Tham mưu là một loại nhiệm vụ, hoạt động mang tính chuyên nghiệp, chuyên trách của một cá nhân, một bộ phận trong tổ chức, phục vụ cho lãnh đạo trong việc ban hành quyết định, tổ chức thực hiện quyết định. Đơn vị tham mưu được xây dựng để thực hiện với chức năng giúp lãnh đạo ban hành các quyết định một cách chính xác, hợp lý, đạt hiệu quả cao cũng như tăng cường hiệu quả tổ chức thực hiện các quyết định.

Tham mưu của đội ngũ cán bộ chuyên trách công tác đảng là việc nghiên cứu, chuẩn bị nội dung đề xuất cấp ủy ban hành quyết định (các thể loại văn bản) thuộc thẩm quyền của cấp ủy. Đội ngũ tham mưu phải có trí tuệ, bản lĩnh, nắm chắc các quy định của Đảng, của đảng bộ cấp trên, pháp luật của Nhà nước, điều lệ của các tổ chức chính trị - xã hội. Đồng thời, nắm chắc những đặc điểm của đảng bộ mình để có sáng kiến đổi mới, cải cách cho phù hợp.

Đảng ủy cơ quan cũng thực hiện chức năng lãnh đạo thông qua phát huy hiệu quả vai trò của các cơ quan tham mưu, giúp việc. Tùy theo đặc thù hoạt động, lịch sử phát triển, quy mô và cấp cơ quan, nhưng nhìn chung, đảng ủy cơ quan thường có văn phòng, ban tổ chức, ban tuyên giáo, cơ quan ủy ban kiểm tra.

2. Quan niệm, nội dung cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan

(1) Quan niệm về cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan

Cải cách có nghĩa là “sửa đổi những bộ phận cũ đã trở thành lạc hậu để cho phù hợp, đáp ứng yêu cầu của tình hình”⁽¹⁾. Cải cách trong lĩnh vực chính trị - xã hội là sự sửa đổi căn bản từng phần, từng mặt của đời sống xã hội theo hướng tiến bộ mà không đụng tới nền tảng của chế độ xã hội hiện hành.

Cải cách thủ tục hành chính là một trong những nội dung của cải cách hành chính, là quá trình thay đổi nhằm khắc phục những hạn chế của hệ thống thủ tục hiện hành theo hướng *đơn giản hóa, minh bạch hóa, công khai hóa*, tạo ra sự chuyển biến căn bản trong quan hệ giải quyết công việc của cơ quan, tổ chức đó và các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan.

Thủ tục hành chính trong Đảng là một trong những nội dung của quá trình và hoạt động hành chính trong đảng, là tập hợp các quy định của tổ chức đảng về trình tự, cách thức thực hiện, hồ sơ và yêu cầu, điều kiện do cấp ủy, tổ chức đảng quy định để giải quyết một công việc cụ thể về xây dựng Đảng liên quan đến tổ chức đảng, đảng viên.

Cải cách thủ tục hành chính trong Đảng là một trong những nội dung của cải cách hành chính trong Đảng, là quá trình thay đổi nhằm khắc phục hạn chế của những thủ tục hiện hành theo hướng đơn giản hóa, minh bạch hóa, công khai hóa, tạo ra sự chuyển biến căn bản trong quan hệ giải quyết công việc của tổ chức đảng, đảng viên với các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan.

Thủ tục hành chính trong các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan là những quy định về trình tự, cách thức thực hiện, hồ sơ và yêu cầu, điều kiện do đảng ủy ban hành để giải quyết một công việc cụ thể liên quan đến tổ chức đảng,

đảng viên, góp phần xây dựng đảng bộ trong sạch, vững mạnh trong điều kiện mới.

Cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc của đảng ủy cơ quan là các hoạt động tham mưu ban hành và lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực thi những quy định về thủ tục hành chính để giải quyết các vấn đề về xây dựng Đảng của đảng bộ cơ quan, tăng cường hiệu lực, hiệu quả, tiết kiệm thời gian, góp phần xây dựng đảng bộ cơ quan trong sạch, vững mạnh.

Nội dung cải cách thủ tục hành chính trong các cơ quan tham mưu, giúp việc của đảng ủy cơ quan là việc đổi mới các hoạt động ban hành văn bản; trình tự thủ tục thực thi văn bản; chế độ báo cáo, xin ý kiến; sơ kết, tổng kết các hoạt động xây dựng Đảng trên các mặt của từng lĩnh vực công tác đảng trong từng bộ phận: văn phòng, ban tổ chức, ban tuyên giáo, cơ quan ủy ban kiểm tra.

Mục tiêu cải cách thủ tục hành chính trong các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan là thực hiện đầy đủ, nghiêm túc, đúng đắn, hiệu lực và hiệu quả các quy định của Đảng, về xây dựng Đảng, góp phần xây dựng đảng bộ cơ quan trong sạch, vững mạnh toàn diện.

(2) Nội dung cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan

Một là, quán triệt quan điểm chỉ đạo của đảng ủy trong quán triệt nhiệm vụ cải cách thủ tục hành chính trong tổ chức đảng

Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 30/7/2007 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với hoạt động của hệ thống chính trị, đã nêu rõ: “Cải cách hành chính trong Đảng, rút ngắn, hợp lý hóa quy trình cho chủ trương, xét duyệt, phê chuẩn trong công tác cán bộ” và một trong những nội dung quan trọng mà Nghị quyết nhấn mạnh là: “Cải tiến thủ tục hành chính trong Đảng; các

cơ quan lãnh đạo, cơ quan tham mưu của Đảng ở các cấp, các ngành, các địa phương cần có quy định xác định rõ thời gian xử lý, trả lời với từng loại công việc; rút ngắn thủ tục xin và cho chủ trương, xét duyệt, phê chuẩn trong công tác cán bộ (bầu bổ sung cấp ủy viên, thường vụ cấp ủy, ủy viên ủy ban kiểm tra của cấp ủy...)”.⁽²⁾ Kết luận số 82-KL/TW ngày 16/8/2010 của Bộ Chính trị về cải cách thủ tục hành chính trong Đảng, theo đó, cải cách thủ tục hành chính trong hoạt động của các cơ quan Đảng là quá trình liên tục, đặt trong tổng thể cải cách hành chính của hệ thống chính trị, nhằm góp phần đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, nâng cao chất lượng, hiệu quả lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước và toàn xã hội.

Đối với những văn bản quan trọng, tác động sâu rộng, trước khi ban hành cần lấy ý kiến của các cơ quan liên quan chịu sự tác động của nghị quyết, các tổ chức chính trị - xã hội, cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên. Đây cũng là cách tuyên truyền “đi trước” để cán bộ, đảng viên nghiên cứu, học tập quán triệt chủ trương của đảng ủy; xây dựng chương trình, kế hoạch để triển khai thực hiện phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và điều kiện cụ thể của các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc.

Hai là, tổ chức rà soát, đánh giá các thủ tục hành chính trong công tác văn phòng cấp ủy

Nguyên tắc chung là rà soát rút ngắn các quy trình, thủ tục hành chính trong Đảng theo hướng tinh gọn, đơn giản, dễ nhớ, dễ thực hiện; nhất là, rà soát, loại bỏ những thủ tục hành chính, những khâu trung gian không cần thiết để tối ưu hóa thời gian xử lý công việc; bảo đảm tính đồng bộ, hệ thống, liên thông, phối hợp nhịp nhàng không chỉ giữa các thành viên trong cơ quan mà còn với các cơ quan tham mưu, giúp việc của đảng ủy.

Trọng tâm của cải cách thủ tục hành chính

trong Đảng là cải cách thủ tục trong công tác xây dựng và ban hành văn kiện của cấp ủy các cấp; trong hoạt động lãnh đạo của Đảng đối với chính quyền nhà nước; trong công tác cán bộ của các cấp ủy; trong công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật trong Đảng; trong ứng dụng công nghệ thông tin...

Cải cách thủ tục hành chính trong công tác văn phòng cấp ủy là cải cách trong việc tham mưu tổ chức, điều hành công việc lãnh đạo, chỉ đạo, phối hợp hoạt động các cơ quan tham mưu, giúp việc cấp ủy; thông tin tổng hợp phục vụ sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy; cải cách thủ tục trong quản lý tài sản, tài chính của cấp ủy và bảo đảm kinh phí, cơ sở vật chất, phương tiện và tổ chức phục vụ hoạt động của cấp ủy, ban thường vụ và các cơ quan tham mưu, giúp việc cấp ủy.

Cải cách trong sắp xếp chương trình công tác của cấp ủy, trong tổng hợp xây dựng báo cáo; trong tổ chức công tác thông tin phục vụ sự lãnh đạo, chỉ đạo của đảng ủy, ban thường vụ đảng ủy; cung cấp thông tin cho các cấp ủy cơ sở theo quy định. Theo dõi, đôn đốc các tổ chức đảng, các cấp ủy trực thuộc cấp ủy thực hiện chế độ thông tin, báo cáo theo quy định. Tiếp nhận, phát hành và quản lý các tài liệu, văn bản đến và đi. Quản lý tài liệu lưu trữ của cấp ủy và văn phòng cấp ủy. Tổ chức triển khai, ứng dụng và quản lý công nghệ thông tin trong các cơ quan tham mưu, giúp việc cấp ủy và tổ chức cơ sở đảng trực thuộc. Tiếp nhận và xử lý đơn, thư gửi đến cấp ủy; tham mưu, theo dõi, đôn đốc việc giải quyết một số đơn, thư được ban thường vụ đảng ủy giao; phối hợp với các cơ quan chức năng tổ chức tiếp công dân theo quy định; tham mưu cải cách tổ chức phục vụ các hội nghị, cuộc họp của đảng ủy, ban thường vụ đảng ủy; phối hợp phục vụ các hội nghị; tham gia tổ chức phục vụ đại hội đảng bộ.

Cải cách thủ tục hành chính trong công tác tổ

chức, cán bộ được thực hiện ở góc độ tham mưu, quản lý về tổ chức, cán bộ, tổ chức đảng, đảng viên, bảo vệ chính trị nội bộ.

Cải cách thủ tục hành chính được thực hiện trong các khâu chuẩn bị hoặc tham gia chuẩn bị nghị quyết đại hội, các nghị quyết, quyết định, chỉ thị, quy định, quy chế, kết luận, chương trình, kế hoạch của đảng ủy, ban thường vụ đảng ủy về công tác tổ chức, cán bộ, đảng viên, bảo vệ chính trị nội bộ; xây dựng các đề án về tổ chức, cán bộ, công chức, viên chức, đảng viên, bảo vệ chính trị nội bộ đảng thuộc thẩm quyền quyết định của đảng ủy, ban thường vụ cấp ủy; quản lý cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của các tổ chức đảng và các đoàn thể chính trị - xã hội theo phân cấp quản lý; tham mưu, giải quyết các vấn đề về đảng tịch; quản lý hồ sơ cán bộ, công chức, viên chức thuộc diện đảng ủy, ban thường vụ cấp ủy quản lý; quản lý hồ sơ cán bộ, công chức, viên chức, đảng viên có vấn đề về chính trị theo quy định; Thực hiện công tác thống kê cơ bản về công tác xây dựng các tổ chức cơ sở đảng; về công tác tổ chức, cán bộ, công chức, viên chức khỏi đảng và đoàn thể thuộc thẩm quyền; công tác thi đua, khen thưởng của cấp ủy; sơ kết, tổng kết về công tác tổ chức xây dựng Đảng.

Cải cách thủ tục hành chính trong công tác tuyên giáo là thực hiện cải cách trong việc tham mưu về công tác chính trị, tư tưởng, đạo đức, tuyên truyền, lý luận chính trị, báo chí, xuất bản, văn hóa, văn nghệ, khoa giáo, biên soạn lịch sử đảng bộ địa phương.

Cải cách thực hiện trong chuẩn bị hoặc tham gia chuẩn bị nghị quyết đại hội; chuẩn bị xây dựng các đề án, nghị quyết, chỉ thị, kết luận, quy định, quyết định, quy chế, chương trình, kế hoạch của đảng ủy, ban thường vụ cấp ủy về công tác tuyên giáo; tổ chức nghiên cứu, học tập, tuyên truyền, quán triệt, hướng dẫn triển khai thực hiện

các văn bản của Đảng. Tổ chức tuyên truyền, giáo dục, phát huy truyền thống cách mạng của địa phương, đất nước; tổ chức mạng lưới và chỉ đạo nội dung hoạt động đối với báo cáo viên, tuyên truyền viên, cộng tác viên. Tổ chức thông tin thời sự, tuyên truyền chủ trương, chính sách theo kế hoạch, chương trình của cấp ủy cấp trên và của đảng ủy; sơ kết, tổng kết về công tác tuyên giáo...

Cải cách thủ tục hành chính trong công tác kiểm tra, giám sát được thực hiện trong việc tham mưu thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn về kiểm tra, giám sát và kỷ luật đảng trong đảng bộ theo quy định của Điều lệ Đảng và thực hiện các nhiệm vụ do đảng ủy, ban thường vụ cấp ủy giao.

Cải cách thủ tục hành chính về sơ kết, tổng kết về công tác kiểm tra, giám sát và thi hành kỷ luật đảng trong đảng bộ; xây dựng, tổ chức thực hiện chương trình, kế hoạch công tác tháng, quý, sáu tháng, một năm và sơ kết, tổng kết công tác của cơ quan ủy ban kiểm tra cấp ủy; hướng dẫn, kiểm tra, giám sát các cấp ủy, tổ chức đảng, đảng viên thực hiện công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật đảng trong đảng bộ; chỉ đạo, hướng dẫn nghiệp vụ công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật đảng và các vấn đề liên quan khác cho ủy ban kiểm tra, tổ chức đảng cấp dưới và đảng viên.

Ba là, tổ chức các giải pháp cải thiện hiệu quả phối hợp giữa các cơ quan tham mưu, giúp việc

Thực chất thủ tục hành chính là quá trình ban hành và thực hiện quy trình một công việc cụ thể nhằm thực hiện nhiệm vụ chung của cấp ủy, tổ chức đảng nhưng là sự cụ thể hóa ở các cơ quan tham mưu, giúp việc, tổ chức đảng cấp dưới để giải quyết một công việc chung. Vì vậy, ngay từ khi xây dựng quy chế làm việc, quy trình giải quyết công việc phải được cụ thể hóa để không chồng chéo hay bỏ sót công việc, để công việc đó được thực hiện nhanh nhất, hiệu quả nhất, ít tốn kém nhất cả về thời gian và vật chất.

Các cơ quan, tổ chức tham mưu giúp việc của cấp ủy căn cứ vào công việc chung thuộc thẩm quyền, trách nhiệm của đảng ủy, ban thường vụ cấp ủy để chủ động tham mưu cho cấp ủy về ban hành quy chế làm việc và quy chế phối hợp giữa các ban tham mưu, giúp việc với cấp ủy trực thuộc đảng ủy. Nguyên tắc cơ bản của thủ tục, quy trình giải quyết công việc chung là đúng chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền, rõ người, rõ việc, rõ thời gian hoàn thành, rõ trách nhiệm giải trình, rõ khen thưởng, kỷ luật khi vi phạm. Đặc biệt, cần chú trọng nguyên tắc: một cơ quan, một người có thể làm nhiều việc nhưng một việc chỉ giao cho một cơ quan, một người chịu trách nhiệm (hay chủ trì chịu trách nhiệm chính). Đây là nguyên tắc, phương châm đổi mới, cải cách để cán bộ không thể né tránh, buông bỏ trách nhiệm và cũng vì thế mà thúc đẩy nhanh hơn quá trình xác định vị trí việc làm trong mỗi cơ quan, tổ chức, đơn vị.

Bốn là, tổ chức kiểm tra, giám sát hiệu quả hơn việc cải cách thủ tục hành chính trong tổ chức đảng

Kiểm tra là một phương thức lãnh đạo của Đảng. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, “Có kiểm tra mới huy động được tinh thần tích cực và lực lượng to tát của nhân dân, mới biết rõ năng lực và khuyết điểm của cán bộ, mới sửa chữa và giúp đỡ kịp thời”⁽³⁾; bởi vì, mục đích của công tác kiểm tra chính là phát hiện những hạn chế, bất cập, thiếu sót trên mọi phương diện trong quá trình tổ chức thực hiện để hoàn thành tốt nhất công việc đề ra. Thông qua kiểm soát, những khuyết điểm mới được phát hiện và khắc phục kịp thời; nhờ có kiểm tra mà biết rõ cán bộ và nhân viên tốt hay xấu, mới biết rõ ưu điểm và khuyết điểm của các cơ quan, của các mệnh lệnh và nghị quyết⁽⁴⁾. Đồng thời, kiểm tra, giám sát để phát huy ưu điểm, khắc phục khuyết điểm, để

phòng ngừa sai phạm, để nhân rộng những điển hình tiên tiến và để thay đổi nếu những quy định không đi vào cuộc sống hay thiếu tính khả thi, thậm chí có cách làm khác tốt hơn.

Do đó, việc ban hành các quy chế, quy định của đảng ủy, ban thường vụ cấp ủy gắn với việc kiểm tra, giám sát việc thực hiện bằng kế hoạch (thường lồng ghép với công tác kiểm tra, giám sát chung của đảng ủy, ủy ban kiểm tra đảng ủy).

Năm là, tổ chức ứng dụng công nghệ thông tin trong xây dựng và thực hiện thủ tục hành chính trong Đảng

Kịp thời nâng cấp, tối ưu hóa các phần mềm hỗ trợ công tác chuyên môn đang ứng dụng; tiếp nhận, ứng dụng hiệu quả các phần mềm mới được giao quản lý.

Ứng dụng hệ thống hạ tầng kỹ thuật công nghệ thông tin đồng bộ, hiện đại, cải cách, giảm bớt hội họp đông người đối với các hội nghị, cuộc họp tổng kết, quán triệt, triển khai các chỉ thị, nghị quyết, kế hoạch nhất là tổ chức các hội nghị trực tuyến trong công tác tuyên truyền, triển khai, quán triệt học tập nghị quyết của Đảng.

Hệ thống hạ tầng kỹ thuật công nghệ thông tin của các cấp ủy đảng là điều kiện để có thể tổ chức các hoạt động trên cổng thông tin điện tử được quản lý và vận hành thông suốt theo hướng hiện đại; cung cấp đầy đủ, chính xác và kịp thời thông tin về hoạt động của cấp ủy, tổ chức đảng các cấp.

Đội ngũ đảng viên được tiếp cận nguồn thông tin chính thống, kịp thời, thuận tiện để nắm chắc quan điểm, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, được giải đáp, hướng dẫn thực hiện các thủ tục hành chính liên quan đến hoạt động của cấp ủy, tổ chức đảng và đảng viên.

3. Vai trò, điều kiện cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan

(1) Vai trò của cải cách thủ tục hành chính của cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan

Một là, cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc của đảng ủy góp phần đổi mới phương thức lãnh đạo của đảng ủy, cấp ủy các cấp trực thuộc đảng ủy

Một trong những phương thức lãnh đạo quan trọng đầu tiên của Đảng là đề ra chủ trương, đường lối qua việc ban hành các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo và thực thi các chủ trương của Đảng. Cải cách thủ tục hành chính trong Đảng có vai trò quan trọng để đổi mới phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng nhằm đổi mới ở cấp độ cao hơn, mạnh mẽ hơn nội dung, phương pháp, lề lối làm việc của các cấp ủy, cơ quan của Đảng từ Trung ương tới cơ sở; khắc phục thủ tục rườm rà, bất hợp lý, giảm bớt giấy tờ, giảm mạnh hội họp trong công tác lãnh đạo của Đảng; loại bỏ quy trình, thủ tục lạc hậu, khắc phục cách làm tùy tiện, chưa khoa học của một số cấp ủy, cán bộ chuyên trách. Nâng cao chất lượng công tác xây dựng, hoàn thiện quy chế làm việc của mỗi cấp ủy, của các cơ quan tham mưu với việc quy định sự phối hợp, kết hợp giữa các tổ chức đảng, cơ quan tham mưu của Đảng với tổ chức đảng cấp dưới, tạo điều kiện trong việc giải quyết nhiệm vụ chính trị được giao ở mỗi cấp được nhanh chóng, hiệu quả; sẽ quy chế hóa, quy trình hóa, dân chủ hóa và công khai hóa các thiết chế trong hệ thống tổ chức của Đảng...

Xuất phát từ vai trò và thực trạng của quá trình, hoạt động hành chính trong Đảng nói chung, Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII đã xác định nhiệm vụ: “Đẩy mạnh cải cách hành chính; tập trung rà soát hệ thống các văn bản của Đảng bảo đảm thống nhất, đồng bộ, liên thông trong hệ thống chính trị; sửa đổi, bổ sung các văn bản có quy định chồng chéo, mâu thuẫn và hủy bỏ những

văn bản không còn phù hợp. Tăng cường ứng dụng có hiệu quả công nghệ thông tin trong hoạt động của Đảng⁽⁵⁾.

Với chức năng lãnh đạo toàn diện, đảng ủy cơ quan xác định việc ban hành các văn bản, rà soát, bổ sung các văn bản quy chế, quy định là việc làm thường xuyên, đổi mới, cải cách theo yêu cầu nhiệm vụ chính trị, quán triệt nghiêm túc, đầy đủ, đúng đắn các văn bản của Trung ương và phù hợp với thực tiễn công tác của cơ quan. Vì vậy, việc lãnh đạo, chỉ đạo cải cách thủ tục hành chính được xác định là một trong những nội dung đổi mới phương thức lãnh đạo không chỉ của đảng ủy cơ quan mà còn của các tổ chức đảng trực thuộc đảng ủy cơ quan.

Cải cách thủ tục hành chính là hành động cụ thể nhằm thực hiện Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 17/11/2022, Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng đối với hệ thống chính trị trong giai đoạn mới. Theo đó, phải đổi mới, nâng cao chất lượng xây dựng, ban hành văn bản của Đảng theo hướng đồng bộ, toàn diện, có trọng tâm, trọng điểm, có tính dự báo, bám sát thực tiễn. Đặc biệt, chỉ ban hành văn bản mới khi thật sự cần thiết, khắc phục tình trạng ban hành văn bản không sát với thực tiễn, nội dung chồng chéo, mâu thuẫn, thiếu tính khả thi, không rõ trách nhiệm, thiếu nguồn lực tổ chức thực hiện⁽⁶⁾.

Trong tổng thể nỗ lực *đổi mới* toàn diện các cơ quan trong hệ thống chính trị, Đảng đã ban hành Kết luận số 82-KL/TW ngày 16/8/2010 của Bộ Chính trị về cải cách thủ tục hành chính trong Đảng, đó là: xây dựng và ban hành văn kiện của cấp ủy các cấp; hoạt động lãnh đạo của Đảng đối với Quốc hội và Chính phủ; công tác cán bộ; công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật trong Đảng; hoạt động lãnh đạo, quản lý thống nhất

hoạt động đối ngoại; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin góp phần cải cách các thủ tục hành chính trong Đảng. Văn kiện Đại hội XII của Đảng chủ trương: *“đẩy mạnh cải cách hành chính trong Đảng, khắc phục những thủ tục rườm rà, bất hợp lý, giảm bớt giấy tờ, giảm mạnh hội họp”*. Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu khóa XIII chỉ rõ: *“Hoàn thiện quy định về ban hành văn bản của Đảng bảo đảm khoa học, thực tiễn, hệ thống, chặt chẽ. Rà soát, phát hiện, khắc phục những nội dung còn chồng chéo, mâu thuẫn trong các văn bản của Đảng đã ban hành, hủy bỏ những văn bản không còn phù hợp”*⁽⁷⁾. Những quan điểm, văn bản đó là tiền đề, là căn cứ quan trọng, tạo điều kiện để cải cách hành chính trong tổ chức đảng các cấp.

Như vậy, cải cách thủ tục hành chính trong Đảng có vai trò quan trọng, góp phần đổi mới phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng nhằm đổi mới ở cấp độ cao hơn, mạnh mẽ hơn nội dung, phương pháp, lề lối làm việc của các cấp ủy, cơ quan của Đảng từ Trung ương tới cơ sở; khắc phục thủ tục rườm rà, bất hợp lý, giảm bớt giấy tờ, giảm mạnh hội họp trong công tác lãnh đạo của Đảng; loại bỏ quy trình, thủ tục lạc hậu, khắc phục cách làm tùy tiện, chưa khoa học của một số cấp ủy, cán bộ chuyên trách; nâng cao chất lượng công tác xây dựng, hoàn thiện quy chế làm việc của mỗi cấp ủy, của các cơ quan tham mưu với việc quy định sự phối hợp, kết hợp giữa các tổ chức đảng, cơ quan tham mưu của Đảng với tổ chức đảng cấp dưới, tạo điều kiện trong việc giải quyết nhiệm vụ chính trị được giao ở mỗi cấp được nhanh chóng, hiệu quả; sẽ quy chế hóa, quy trình hóa, dân chủ hóa và công khai hóa các thiết chế trong hệ thống tổ chức của Đảng.

Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 17/11/2024 của Ban Chấp hành Trung ương về tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng đối với hệ thống chính trị trong giai đoạn mới chỉ

rõ: “Cải cách hành chính, đổi mới phong cách, lề lối làm việc trong Đảng chưa đáp ứng yêu cầu của tình hình mới”⁽⁸⁾. Do đó, trong bối cảnh hiện nay, để nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng, một trong những yêu cầu đặt ra là đẩy mạnh cải cách hành chính trong Đảng, nhất là cải cách thủ tục hành chính. Văn kiện Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã xác định nhiệm vụ: “Đẩy mạnh cải cách hành chính; tập trung rà soát hệ thống các văn bản của Đảng bảo đảm thống nhất, đồng bộ, liên thông trong hệ thống chính trị; sửa đổi, bổ sung các văn bản có quy định chồng chéo, mâu thuẫn và hủy bỏ những văn bản không còn phù hợp. Tăng cường ứng dụng có hiệu quả công nghệ thông tin trong hoạt động của Đảng”⁽⁹⁾. Nghị quyết số 28-NQ/TW tiếp tục xác định: “Đẩy mạnh cải cách hành chính, ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong các cơ quan, tổ chức của hệ thống chính trị từ Trung ương đến địa phương; mở rộng hình thức họp trực tiếp kết hợp với trực tuyến; giảm hội họp không cần thiết. Xây dựng cơ sở dữ liệu tổ chức cơ sở đảng, đảng viên và văn kiện của Đảng, kết nối từ Trung ương đến cơ sở. Xây dựng và áp dụng tiêu chí, chỉ số đánh giá hiệu quả, chất lượng hoạt động của các cơ quan, tổ chức như quản trị công, cải cách hành chính, chỉ số hài lòng của cán bộ, đảng viên, người dân, làm cơ sở để nâng cao chất lượng, cải tiến phong cách, lề lối làm việc, cải cách hành chính”⁽¹⁰⁾.

Hai là, cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan giúp kiểm soát tốt hơn hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo của đảng ủy; tạo sự tin tưởng, thống nhất trong toàn đảng bộ cơ quan

Kiểm tra là chức năng lãnh đạo chủ yếu của Đảng vì: “không kiểm tra, coi như không lãnh đạo” và kiểm tra cũng là một trong những phương thức lãnh đạo của Đảng. Công tác cải

cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc của đảng ủy cơ quan là quá trình hoàn thiện, tạo khuôn khổ pháp lý, theo đúng nguyên tắc “Đảng hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật” tạo sự đồng bộ, thống nhất, hiệu lực, hiệu quả và minh bạch trong giải quyết các vấn đề hành chính của đảng bộ, tạo thuận lợi cho các cấp ủy, tổ chức đảng thực hiện tốt nhất, nhanh nhất, hiệu quả nhất các quy định của Đảng về xây dựng nội bộ Đảng.

Hiệu lực, hiệu quả của công tác kiểm tra, kiểm soát phụ thuộc trước hết vào các quy định của Đảng cụ thể, rõ ràng, dễ hiểu, dễ thực hiện, dễ kiểm tra, giám sát, khen thưởng đúng và xử lý đúng khi sai phạm. Việc cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan là căn cứ quan trọng nhất để kiểm tra, giám sát, khen thưởng, xử lý kỷ luật đảng công minh, đồng thời, là căn cứ để giải quyết những khiếu nại, tố cáo, giải đáp những ý kiến khác nhau trong quá trình thực hiện nhiệm vụ của đảng ủy và các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc.

Khi thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc của đảng ủy được xác định khoa học, minh bạch sẽ tạo niềm tin, động lực thúc đẩy cải cách hành chính của các tổ chức, cấp ủy trực thuộc và đội ngũ đảng viên của toàn đảng bộ.

Ba là, cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan giúp nâng cao chất lượng tham mưu, phục vụ của đội ngũ cán bộ chuyên trách công tác đảng

Tình hình mới đòi hỏi phải đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng trong đó có lĩnh vực hành chính trong Đảng. Đó là đòi hỏi khách quan của việc xây dựng, chỉnh đốn Đảng - “nhiệm vụ then chốt” trong điều kiện Đảng duy nhất cầm quyền, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam giai đoạn cách mạng hiện nay. Đó cũng là đòi hỏi tất yếu về nâng cao chất

lượng công tác tham mưu, giúp việc của các ban đảng. Hơn nữa, trong điều kiện ngày càng thuận lợi của khoa học công nghệ, nhất là công nghệ thông tin - vừa đòi hỏi, vừa cho phép vận dụng, áp dụng trực tiếp vào công tác quản lý, điều hành trong Đảng nói chung và thực hiện thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc cho cấp ủy nói riêng.

Cải cách đồng bộ, hiệu quả quy định thủ tục hành chính liên quan đến cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc và đội ngũ đảng viên. Vì vậy, cải cách thủ tục hành chính, tạo thuận lợi cho các tổ chức và thành viên liên quan, tiết kiệm thời gian và chi phí, nâng cao chất lượng công tác, thúc đẩy sự phấn đấu, hoàn thành sớm và tốt nhất nhiệm vụ xây dựng Đảng.

Bốn là, công tác cải cách thủ tục hành chính của các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan thúc đẩy nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ chuyên trách công tác đảng

Đội ngũ cán bộ chuyên trách công tác đảng của đảng ủy cơ quan là cán bộ, đảng viên công tác chuyên nghiệp tại các ban xây dựng đảng và văn phòng, có chức năng tham mưu, giúp việc cho đảng ủy cơ quan về xây dựng đảng bộ trong sạch, vững mạnh toàn diện.

Cải cách hành chính căn cứ dựa trên các điều kiện về nguồn lực còn nhiều khó khăn nên chưa thể cùng một lúc thực hiện được nhiều nội dung cải cách nhưng có thể thực hiện ngay việc cải cách thủ tục hành chính. Việc lựa chọn khâu cải cách thủ tục hành chính sẽ mang lại hiệu quả thiết thực nhất.

Hơn nữa, cần phải cải cách thủ tục hành chính trong Đảng để xác định rõ hơn trách nhiệm, các công việc của cơ quan đảng, trách nhiệm của từng cán bộ trong mối quan hệ giải quyết công việc nội bộ tổ chức với tổ chức khác cũng như đảng viên toàn đảng bộ. Qua đó, chúng ta có thể tiến hành

sắp xếp lại bộ máy một cách khoa học, phù hợp và có căn cứ khoa học để có thể lựa chọn đội ngũ cán bộ hợp lý, đáp ứng được yêu cầu công việc trên từng vị trí công tác.

Ngoài ra, công tác cải cách thủ tục hành chính còn là tiền đề để thực hiện các nội dung cải cách khác như: nâng cao chất lượng thể chế; nâng cao trình độ, thay đổi thói quen, cách làm, nếp nghĩ của cán bộ; phân công, phân cấp thực hiện nhiệm vụ giải quyết công việc của tổ chức đảng, đảng viên của bộ máy tổ chức đảng...

(2) Điều kiện để thực hiện hiệu quả cải cách thủ tục hành chính trong cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan

Một là, chú trọng nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng về chủ trương cải cách thủ tục hành chính trong Đảng nói chung và cải cách thủ tục hành chính trong Đảng nói riêng.

Cải cách hành chính trong Đảng phải đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp, toàn diện của các cấp ủy, tổ chức đảng. Vì thế, cần nâng cao nhận thức của các cấp ủy, tổ chức đảng về mục tiêu, ý nghĩa, tầm quan trọng của cải cách hành chính trong Đảng, nhất là cải cách thủ tục hành chính đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng - nhiệm vụ “then chốt” hiện nay.

Từ đó, coi trọng công tác tuyên truyền, quán triệt sâu rộng các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng về cải cách thủ tục hành chính đối với các cấp ủy đảng, để tạo ra sự đồng thuận chung trong toàn đảng bộ về thực hiện các nhiệm vụ cải cách thủ tục hành chính trong Đảng; xác định những lợi ích thiết thực, hiệu quả mà công cuộc cải cách thủ tục hành chính trong Đảng đem lại cho mỗi cấp ủy, tổ chức đảng và đảng viên.

Tăng cường hơn nữa vai trò, trách nhiệm và quyết tâm chính trị của người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc, của đội ngũ đảng viên

trong toàn Đảng bộ. Phải xác định mọi việc vì lợi ích thiết thực, đặt lợi ích, sự thuận lợi của cấp ủy, tổ chức đảng, của đảng viên lên hàng đầu là điều kiện quan trọng bảo đảm sự thành công của cải cách hành chính trong Đảng. Người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng các cấp phải thực hiện nghiêm túc việc tiếp dân định kỳ hoặc đột xuất để tiếp nhận thông tin, lắng nghe, đối thoại trực tiếp và xử lý những phản ánh, kiến nghị của cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc và đảng viên.

Hai là, rà soát, hoàn thiện quy định về ban hành văn bản của Đảng bảo đảm khoa học, thực tiễn, hệ thống, chặt chẽ. Rà soát, phát hiện, khắc phục những nội dung còn chồng chéo, mâu thuẫn trong các văn bản của Đảng đã ban hành, hủy bỏ những văn bản không còn phù hợp. Hoàn thiện quy định về việc tổ chức thực hiện và sơ kết, tổng kết chủ trương, đường lối của Đảng. Tiếp tục đổi mới chương trình, nội dung, cách thức tổ chức hội nghị của cấp ủy, tổ chức đảng các cấp.

Ba là, trên cơ sở sự đồng thuận trong lãnh đạo cấp ủy các cấp. Đổi mới, cải cách thủ tục hành chính trong Đảng là một việc khó do thói quen, nếp cũ, thậm chí có thể bị lợi ích chi phối, gây cản trở nhất định. Hơn nữa, cải cách thủ tục hành chính có thể phải tinh giản biên chế, ảnh hưởng trực tiếp đến con người trong tổ chức; do đó, nếu không có sự đồng thuận cao trong lãnh đạo, từng cán bộ của cơ quan tham mưu, giúp việc sẽ khó thực hiện ngay từ khi bàn bạc xây dựng đề án cải cách hành chính.

Bốn là, đổi mới, nâng cao chất lượng học tập, quán triệt chủ trương, đường lối của Đảng theo hướng mở rộng đối tượng tham gia, hình thức linh hoạt, phù hợp, tăng cường hội nghị chuyên đề trên các lĩnh vực. Sử dụng hài hòa hình thức trực tuyến với trực tiếp và tuyên truyền miệng; phát huy vai trò của cấp ủy trong việc tổ chức học tập, quán triệt chủ trương, đường lối của

Đảng tại cấp mình. Thực hiện có hiệu quả việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ, khách quan, toàn diện, công tâm, công khai, minh bạch, chính xác, chống cục bộ, địa phương, bè phái.

Bên cạnh việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động nghiệp vụ công tác đảng, việc cần chú trọng tiếp theo là tăng nguồn lực con người, tài chính và tiết kiệm chi tiêu. Về tăng cường nguồn lực con người, mục tiêu cải cách hành chính công tác đảng có nội dung tinh giản biên chế, rút gọn tổ chức bộ máy, do đó không thể để tăng biên chế so với trước đây. Việc tăng nguồn lực cán bộ chủ yếu hướng vào việc sắp xếp lại tổ chức, bồi dưỡng lại cán bộ, nâng cao năng lực ứng dụng công nghệ thông tin cho những cán bộ, chuyên viên hiện có. Về tăng cường nguồn lực tài chính, có thể kiến nghị bổ sung ngân sách cho việc xây dựng các phần mềm quản lý hoạt động hành chính công tác đảng; mua sắm thêm máy và thiết bị thông tin; đi đôi với tăng nguồn lực phải ra sức tiết kiệm chi hợp lý, hiệu quả. Đồng thời, tăng cường hoạt động trực tuyến trong tổ chức quán triệt thực hiện nghị quyết lãnh đạo và bồi dưỡng nghiệp vụ công tác đảng.

Năm là, *đẩy mạnh* cải cách hành chính, ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong các cơ quan, tổ chức của hệ thống chính trị từ Trung ương đến địa phương; mở rộng hình thức họp trực tiếp kết hợp với trực tuyến; giảm họp không cần thiết.

Xây dựng cơ sở dữ liệu tổ chức cơ sở đảng, đảng viên và văn kiện của Đảng, kết nối từ Trung ương tới cơ sở. Xây dựng và áp dụng tiêu chí, chỉ số đánh giá hiệu quả, chất lượng hoạt động của các cơ quan, tổ chức như quản trị công, cải cách hành chính, chỉ số hài lòng của cán bộ, đảng viên,

người dân, làm cơ sở để nâng cao chất lượng, cải tiến phong cách, lề lối làm việc, cải cách hành chính. Đồng thời, tiếp tục đổi mới công tác thông tin, báo cáo trong Đảng, bảo đảm nhanh, chính xác, kịp thời, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin⁽¹¹⁾.

Sáu là, thường xuyên nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn việc xây dựng vị trí việc làm trong các cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan.

Xác định vị trí việc làm của từng cán bộ, chuyên viên trong tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị nói chung, trong cơ quan tham mưu, giúp việc đảng ủy cơ quan nói riêng là chủ trương lớn của Đảng, Nhà nước, nhưng cũng là công việc rất mới và rất khó, Nghị quyết số 26-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khoá XII khẳng định: “Hoàn thành việc xây dựng vị trí việc làm và rà soát, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ các cấp gắn với kiện toàn tổ chức bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”⁽¹²⁾.

Công tác cải cách thủ tục hành chính không thể tách rời với việc xác định rõ vị trí, việc làm của từng con người trong tổ chức bộ máy, nhưng xác định đúng vị trí, việc làm của từng cán bộ, chuyên viên, nhân viên trong tổ chức bộ máy là một công việc rất lớn, rất phức tạp, quan hệ đến rất nhiều người, ở nhiều cấp, nhiều ngành nghề, lĩnh vực công tác khác nhau, đòi hỏi nghiên cứu khoa học chuyên sâu, nghiêm túc.

Xác định vị trí việc làm trong tổ chức bộ máy là căn cứ để cơ cấu lại tổ chức, lựa chọn, bố trí sử dụng cán bộ, xác định chính sách đãi ngộ, tiền lương, là biện pháp để cải cách thủ tục hành chính... Có thể nói, một trong những nguyên nhân của việc chậm tiến độ cải cách thủ tục hành chính trong hệ thống chính trị ở nước ta những năm vừa qua là do nguyên nhân chậm làm rõ vị trí, việc làm trong tổ chức bộ máy của các cơ quan của Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội ♦

(1) Trung tâm Từ điển học (2009), *Từ điển Tiếng Việt*, Nxb. Đà Nẵng, Thành phố Đà Nẵng, tr.136.

(2) Đảng Cộng sản Việt Nam (2007), *Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 30/7/2007 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với hoạt động của hệ thống chính trị*.

(3), (4) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, Tập 5, tr.636, tr.327.

(5), (9) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập II, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.256, tr.256.

(6), (8), (10), (11) Ban Chấp hành Trung ương (2022), *Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 17/11/2022 Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng đối với hệ thống chính trị trong giai đoạn mới*.

(7) Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), *Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương khóa XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.103.

(12) Đảng Cộng sản Việt Nam (2018), *Văn kiện Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, tr.58.